

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

44. Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Hac ille. Concupiscentia igitur non animo leuiter concepta, sed ex videndi curiositate collecta, adulterium in corde est. Subiungit huic cauillationi Caluinus. Sed nihil mirum est ita extenuari ab illis peccatum, quando socordes & prorsus supinos in vitiis suis reputandis esse oportet, qui iustitiam operum meritis attribuunt. Cui respondemus: Nihil mirum est ab hereticis hodie peccatorum discrimina confundi, & quæ venialia sunt ita aggrauari, quando socordes & prorsus supinos in peccatis deuicandis illos esse oportet, qui etiam minimas punctiones, quæ vitari non possunt, pro mortiferis habent, & in bonis operibus nullam Christiani hominis iustitiam ponunt. Interim obseruet Lector (quod Caluino solenne est) Papistis obijcere, quod antiquissimi Patres docent: ut aut illos quoniam pro Papistis habere debeat, aut studio Lectorem ludificasse, aut denique quod ignorabat reprehendisse conuincatur.

44. *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros.*

Contra Scholasticam hoc loco doctrinam de dilectione inimicorum inflatis buccis inuechitur Caluinus. Est quippe communis Scholasticorum sententia, & imprimis D. Tho. 2.2.q.15. art. 8. & 9. dilectionem inimici in generali quidem, esse de necessitate charitatis & in pracepto; id est, ut in generalitate dilectionis proximi inimicus non excludatur, sed habeatur pro proximo, non secus atque amicus aut sanguine coniunctus; in quo Iudæi turpiter errabant, existimantes per proximum non intelligi nisi amicum aut affinem, aut contribulem, eo quod vox hebraica וְ vel נָעַן quæ ponitur pro proximo, propriè significat amicum, aut aliquo necessitudinis vinculo coniunctum: vbi non aduercebant ipsum inimicum saltem naturæ, interdum etiam eiusdem fidei ac religionis vinculo esse coniunctum: quem illorū errorem Christus hic corrigere vult, docens praceptum dilectionis etiam ad inimicum se extendere. Docent nihilominus ijdēm Scholastici dilectionē inimicorum in speciali, id est, ut externa dilectionis signa, ipsosque effectus quavis data occasione proferas, non esse de pracepto, sed de consilio necessitate tamen aliqua vrgēte, in præparatione animi necessariam esse; id est, quod interna dilectio inimici talis esse debet, ut semper paratus sis in aliqua necessitate etiam inimico subuenire, & de facto subuenias, quando facultas datur. Quia ergo aliquam di-

lectionis inimici partem in consilio ponunt Scholastici, non in præcepto, insurgit hic vehementer Caluinus, & dicit. Monachi & similes rabula (hæc est modestia Caluiniana) finixerunt hæc fuisse Christi consilia, non præcepta, eo quod hominum viribus mettebantur quid Deo & legi ipsius debeat. Hæc ille. Nempe impius hæreticus vult Dei præcipere nobis impossibilia; ut quum Dei mandata ostendetur esse impossibilia ab illorum obseruatione securus viuat. Sed certum est sic intelligenda esse Dei mandata, quatenus à nobis cum auxilio gratiarum præstari possunt, ne vel ridiculam legi statorem, vel Dominum crudeliam ac tyrannum, Deum esse fingamus. Disputat tamen contra Scholasticorum sententiam Caluinus, in quo audiendus est. Sic scribit. Quam de consiliis præposteriorum suis sumque commentum, primò inde patet, quia non sine Christi iniuria dicitur suasse ipsum discipulis, non pro imperio maddasse, quod rectū erat. Responde nullā esse Christi aut Dei iniuriam quædā suadere quæ recta sunt, & non mandare. Fateratur alibi Caluinus, in lege nusquam præcipi ut omnia vendamus ac demus pauperibus. Tamen vel Christus hoc suadet Matth 19. vel si aliquid mandat quod in lege non est, ergo nouus & verus legislator Christus est; quod antea Caluinus negauit: & tunc Caluinus à sub præcepto omnes tenentur sua vendere, &c. Nugatur illo loco Caluinus, saltem finem legis esse ut homines ad sui abnegationē deducat, id ēque Christum hoc illi iuuenci dixisse, ut animi eius morbi, videlicet amorem diuitiarum tangere, sic ostenderet eum reuerā legem non implesse. Sed ut concedamus, contemptū diuitiarum in lege præcipi, quatenus eo lex hominē deditur, an tamē finis aut intentio legis est, ut quicunque amant diuitias, omnia bona sua vendant, dēntque pauperibus? Nihil hoc absurdius, quū ad amorem diuitiarum extinguendum, tametsi carū ab licatio esset necessaria, non tamē aut venditio aut pauperibus collatio necessaria foret, quam aliae viæ ac modi sint eas à se honestissime abdicandi, ut vel in Dei cultum, vel in Reip. commodum aut subsidium.

Pergit Caluinus. Deinde plusquam insulsum est, libera facere charitatis officia qua ex lege p̄dēnt. Respō leo hoc esse petere principiū in disputatione. Negatur enim omnia charitatis officia ex lege p̄dere, id est, à lege præcipi. Addit terriō. Dicēdi verbū quod denunciare vel præcipere hoc loco significat, perā per consulere exponitur. Respondeo dupliciter, primū ad rem postea ad hominē. Ad rem respōdeo, ponere quidem hic consilia Christum, sed simul cum præceptis. Præcipit enim diligere

*Dei man-
data possi-
bilia.*

*Infra ad
cap. 29.
ver. 20.*

*Caluinus à se ipso refu-
satur.*

diligere inimicum & habere pro proximo. Quæ autem de officiis charitatis in particulari subiungit, *Benefacite ijs qui vos oderunt, &c.* in necessitate præcepta sunt, extra necessitatem consilia sunt, & perfectionis officia: quod Christi hoc loco conclusio manifestum fecit: *Estote ergo perfecti, &c.* Ad hominem respondeo, mendacem Caluinum non satis esse memorem. Si enim verbum *dicendi præcipere* hoc loco significat, ergo Christus hic præcepta dat, & legislator est, quod antea Caluinus negauit.

Dicit postremò Caluinus. *Disertè sanciri quod necessariò præstandum est, nullo negotio ex Christi verbis probatur, dum addit: Ut sit filij Patris vestri, qui solem suū facit oriri super bonos & malos. Quum disertè pronunciet non aliter quenquam fore Dei filium, nisi qui osores suos diliget, quis iam dicere audet nulla huius doctrina seruāde necessitate nos obstringi?* Perinde enim est ac si dixisset, *Quisquis censeri volet Christianus, inimicos diligit.* Dupliciter iterum respondeo: ad rem & ad hominem. Ad rem respondeo, planè necessarium esse ut diligentur inimici, si filij Dei esse volumus, sed eo modo quo iam explicatum est: contra quem diligendi modum nihil hoc argumentum facit. Ad hominem respondeo: si dilectio inimicorum necessaria est ut filij Dei simus, quod hic Caluinus fatetur; ergo sola fides nō sufficit ut filij Dei simus, ut alibi semper Caluinus cum suis affirmat. Prauidit hanc suam contradictionem Caluinus, & ut ei occurrat, subiungit. *Neque tamē intelligas fieri nos beneficentia nostra Dei filios, sed quia Spiritus Dei, qui gratuita nostra adoptionis testis est, arrha & sigillum, prauos carnis affectus charitati repugnantes corrigit, ab effectu probat Christus non alios esse Dei filios, nisi qui ipsum mansuetudine & clementia referunt.* Responde Christi verba longè amplius vrgere. Ait enim. *Ut sit filij Patris vestri,* Beza notauit. Docet ergo hoc modo fieri & esse filios Dei, *In Annot.* non hoc modo innotescere tales. Sanè dilectionem proximi in hunc locum non notam aut effectum, sed causam salutis esse, disertè D. *I. Ioan. 4.* Ioan. docuit, dicens: *Qui non diligit, manet in morte.* A contrario igitur sensu, ut negatio dilectionis est causa mortis, sic præsentia dilectionis est una causa vita. Porro Spiritus sanctus qui corrigit prauos carnis affectus charitati repugnantes, id est, qui facit nos diligere etiam ipsos inimicos, quatenus hoc facit, non testis, sed causa & effector est ipsius charitatis in nobis. *Qui operatur omnia in omnibus.* Ita suam *I. Cor. 12.* repu-

*Caluinus à
seipso re-
futatur.*

*Sola fides
salutifica
refutatur.*

repugnantem doctrinam non minus frustra tuerit Caluinus, quām Scholasticorum doctrinā improbē calumniatur, dum ita concludit. Horribile sanè portentum quod mundus tam densis tenebris per tria vel quatuor secula obrutus fuerit, ut non videret disertè iuberi, quod quisquis negligit, ex numero filiorum Dei expungitur. Hæc ille. Videat hic & obseruet indifferens quisque lector. Caluinus vt falso calumniatur & acerbissimè perstringat Scholasticorum doctrinā, agrauat præcepti vim & necessitatem salutis in eo retinendo. Ut suam impiam doctrinam de sola fide tueatur, simplex facit salutis testimonium & notam, quæ una & necessitatem eius causa est, etiam ipso attstante Caluino. Quis enim negare potest, necessariam salutis causam esse, quam quisquis negligit, ex numero filiorum Dei expungitur, ut ipsemet Caluinus loquitur. Hoc enim loquendī modo fidem ipsam necessariam causam salutis esse ex scripturis conuincimus. Qui non crediderit, condemnabitur. Sive fide impossibile est placere Deo: & multa huiusmodi.

IN MATTHÆI CAP. VI.

6. Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.

Merces bonorum operum iusta.

2. Tim. 4.

Hebr. 6.

VVM in singulis bonis operibus mercedem à Deo reddendam Christus hic doceat, prius quidem negando illam hypocritis, vnde consequenter promittitur rectè operantibus, hic verò aperte dicendo, quod Deus Pater reddet ac retribuet; Caluinus hoc loco totam Christi doctrinam in fauorem suæ hæresis manifestè deprauat his verbis. Quum dicit Christus mercedem reperi precibus nostris, satis declarat, quicquid mercedis passim nobis Scriptura promittit, nō tanquam debitum solui, sed gratuitum esse. Hæc ille. Exterum ramets preces quidem nostræ non impetrant per modum iustitiae, sed per modum misericordiæ id quod à Deo petimus, idèoque non debitum sed gratuitum est quod precibus nostris largitur Deus, vnde & absque iniustitia negat sàpe quod petitur; ramen mercedem quam hoc loco Christus promittit, & quam alia Scripturæ testantur, debiti & iustitiae rationem habere manifestè docet Paulus dicens, Reddet mihi in illa die coronam iustitie iustus Index: & non eam reddere iniustum esse idem Paulus docet: Non enim iniustus est Deus, ut obliniscatur operis vestri. Hoc igitur in loco non ipsis precibus id quod petitur impetrari